

HE 75/2010 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi Teknologian tutkimuskeskus VTT:stä, patenttilain 67 §:n ja geeniteknikkalain 6 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Teknologian tutkimuskeskus VTT:stä. Samalla valtion teknillisestä tutkimuskeskuksesta annettu laki kumottaisiin. Teknologian tutkimuskeskus jatkaisi Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen toimintaa.

Esityksen tarkoituksena on ajanmukaistaa tutkimuskeskusta koskevia säännöksiä ottaen huomioon lainsäädännön ja toimintaympäristön kehitys, työ- ja elinkeinoministeriön tu-

losohjauskäytännöt ja tutkimuskeskuksen organisaatorakenteen muutokset. Laissa olisi säännökset tutkimuskeskuksen tehtävistä, johtamisesta, toimivallan jaosta ja ratkaisuvallan käytöstä. Lisäksi patenttilakiin ja geeniteknikkalakiin tehtäisiin nimen muutoksesta johtuvat muutokset.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan syksyllä 2010.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 NYKYTILA.....	3
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
1.2 Nykytilan arviointi.....	4
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	4
2.1 Tavoitteet.....	4
2.2 Keskeiset ehdotukset.....	5
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	5
4 ASIAN VALMISTELU.....	6
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	6
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	6
1.1 Laki Teknologian tutkimuskeskus VTT:stä.....	6
1.2 Laki patenttilain 67 §:n muuttamisesta.....	8
1.3 Laki geenitekniikkalain 6 §:n muuttamisesta.....	8
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET.....	9
3 VOIMAANTULO.....	9
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	9
LAKIEHDOTUKSET.....	10
1. Laki Teknologian tutkimuskeskus VTT:stä.....	10
2. Laki patenttilain 67 §:n muuttamisesta.....	12
3. Laki geenitekniikkalain 6 §:n muuttamisesta.....	13
LIITTEET.....	14
RINNAKKAISTEKSTIT.....	14
2. Laki patenttilain 67 §:n muuttamisesta.....	14
3. Laki geenitekniikkalain 6 §:n muuttamisesta.....	15
ASETUSLUONNOS.....	16
Valtioneuvoston asetus Teknologian tutkimuskeskus VTT:stä.....	16

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Valtion teknillinen tutkimuskeskus on työ- ja elinkeinoministeriön alainen tutkimuskeskus, josta säädetään valtion teknillisestä tutkimuskeskuksesta annetussa laissa (144/1972) ja asetuksessa (940/1993). Laissa on säännökset tutkimuskeskuksen organisatorisesta asemasta, yleisluontoinen kuvaus sen tehtävistä, tehtävien suorittamistavasta ja suoritteiden maksuista. Lisäksi laissa on yleinen asetuksenantovaltuutus. Yhteensä laissa on viisi voimassaolevaa pykälää. Tarkemmat säännökset tutkimuskeskuksesta, sen tehtävistä, organisaatiosta ja henkilöstöstä sekä asioiden käsittelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Tutkimuskeskus on tulosvastuullinen virasto. Tutkimuskeskuksen tehtävänä on teknillistä ja teknistaloudellista tietoa hankkimalla, luomalla ja käyttämällä ylläpitää ja kohottaa Suomen teknologian tasoa sekä tyydyttää julkisia ja yksityisiä tutkimus- ja testaustarpeita. Tutkimuskeskuksen toimialana on siten tutkimus-, kehittämis- ja asiantuntijapalvelujen tuottaminen. Tietoa tuotetaan yhteiskunnan ja elinkeinoelämän käyttöön omaloitteisesti, yhteishankkeina ja toimeksiantoista. Tutkimuskeskus toimii kiinteässä vuorovaikutuksessa elinkeinoelämän ja muun yhteiskunnan kanssa, edistää tutkimustiedon hyödyntämistä ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta sekä luo edellytyksiä teknologiaan ja innovaatioihin perustuvalla liiketoiminnalla, kasvulle, työllisyydelle ja yhteiskunnan hyvinvoinnille. Tutkimuskeskus edistää toiminnallaan ja asiantuntemuksellaan kansallisen innovaatiojärjestelmän kehittämistä ja sen tehokkuuden parantamista sekä alueellista innovaatiotoimintaa. Tutkimuskeskus varautuu hoitamaan tehtäviään myös poikkeusoloissa sen mukaan kuin työ- ja elinkeinoministeriö erikseen päättää.

Tuottamalla tutkimuspalveluja yhteiskunnalle, yrityksille ja muille asiakkaille tutkimuskeskus ylläpitää ja kehittää teknologista ja teknistaloudellista osaamista Suomessa se-

kä tukee yritysten teknologisen ja taloudellisen kilpailukyvyyn parantamista kansainvälisillä markkinoilla.

Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen organisaatiossa on tapahtunut merkittäviä muutoksia viime vuosina, kun virastomuotoisen tutkimuskeskuksen alaisuuteen on perustettu osakeyhtiöitä. Osa tutkimuskeskuksen tehtävistä on siirretty suoritettavaksi valtion omistamissa osakeyhtiöissä, joita tutkimuskeskus hallinnoi ja vastaa omistajaohjauksesta. Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen asiantuntijapalvelujen yhtiöittämisestä annetun lain (849/2009) nojalla tutkimuskeskuksen tehtävistä on siirretty VTT Expert Services Oy:n hoidettavaksi asiantuntija-, testaus-, sertifiointi- ja hyväksyntäpalvelut sekä tarkastus-, analyysi- ja kalibrointipalvelut. Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen osakkuusyrittysten kehittämiseen ja hallinnointiin liittyvien toimintojen yhtiöittämisestä annetulla lailla (850/2009) siirrettiin tutkimuskeskuksesta VTT Ventures Oy:n tehtäväksi tutkimuskeskuksen tutkimustoiminnassa syntyneiden osakkuusyrittysten hallinnointi ja kehittäminen. Itse tutkimustoiminta kuuluu edelleen tutkimuskeskuksen tehtäviin, mutta osakkuusyrittysten hallinnointi kuuluu VTT Ventures Oy:lle, jota puolestaan hallinnoi tutkimuskeskus. Tutkimuskeskuksen alaisuudessa on myös VTT International Oy, joka hallinnoi tutkimuskeskuksen toimipisteitä ulkomailla.

Vastatessaan valtion omistamien osakeyhtiöiden omistajaohjauksesta tutkimuskeskuskelle kuuluu valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetun lain (1368/2007) 6 §:n mukaan samat tehtävät ja toimivalta kuin valtioneuvostolla ja ministeriöllä niiden hoitaessa samoja tehtäviä. Samaisen säännöksen mukaan tutkimuskeskusta koskevat myös samat rajoitukset, jotka valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetun lain 3 §:n ja 4 §:n 2 momentin mukaan koskevat valtioneuvostoa.

Tutkimuskeskus ja perustetut valtion omistamat osakeyhtiöt toimivat konsernimaisena kokonaisuutena ottaen kuitenkin huomioon

valtioneutua koskevien säännösten kilpailuneutraaliteettivaatimukset.

1.2 Nykytilan arviointi

Nykyistä lakia valtion teknillisestä tutkimuskeskuksesta on muutettu yksittäisten säännösten osalta kuluneiden 38 vuoden aikana, minkä takia jo ennestään suppeasta laista on tullut kapea-alainen eikä se vastaa nykylainsäädännön, erityisesti perustuslain vaatimuksia. Laki ei myöskään huomioi tutkimuskeskuksen toiminnassa ja organisaatiossa tapahtuneita muutoksia eikä työ- ja elinkeinoministeriön nykyisiä tulosohjauk käytäntöjä.

Voimassa olevassa tutkimuskeskuksesta annetussa laissa on vain yleinen asetuksenantovaltuutus, jonka mukaan tarkemmat määräykset lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella. Tällaista yleisluonteista valtuutussäännöstä lain täytäntöönpanosta on perustuslakivaliokunnan mukaan tulkittava suppeasti ja sen soveltamisala jää vähäiseksi.

Valtion virastoja ja laitoksia koskevia säädöksiä on viime vuosina muutettu perustuslain vaatimusten mukaiseksi. Muutosten yhteydessä on erityisesti kiinnitetty huomiota perustuslain 80 §:n ja 119 §:n vaatimuksiin asetustenantamiseen valtuuttavien säännösten täsmällisyyteen ja tarkkarajaisuuteen sekä säädöstasoon. Erityisesti on lain tasolle siirretty aiemmin asetuksiin sisältyneitä johtamista ja ratkaisuvallan käyttämistä sekä organisoimisen perusteita koskevia säännöksiä.

Tutkimuskeskuksen yhteydessä toimivat kolme sen hallinnoimaa valtion omistamaa osakeyhtiötä hoitavat osaa tutkimuskeskukselle määritetyistä tehtävistä ja ovat tarpeen toiminnallisesta ja riskienhallinnan näkökulmasta. Tutkimuskeskusta ja sen hallinnoimia osakeyhtiöitä on ohjauksen toimivuuden ja tehokkuuden sekä asiakaspalvelun ja hyvän hallinnon kannalta tärkeä käsitellä yhtenä kokonaisuutena. Tämän vuoksi tätä kokonaisuutta johdetaan yritysmaailmassa sovellettavan konsernihallintomallin mukaisesti ottaen huomioon lainsäädännöstä ja valtion omistajaohjauksen periaatteista johtuvat rajoitukset.

Tutkimuskeskuksen organisaatiossa tapahtuneiden muutosten ja tulosohjauk käytäntöjen muutosten takia on tutkimuskeskuksesta annettua lakia tarpeen ajanmukaistaa.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tavoitteet

Lailla on tarkoitus uudistaa tutkimuskeskusta koskevat säännökset vastaamaan sen toiminnalle asetettuja tavoitteita, toimivaltuuksia ja työ- ja elinkeinoministeriön tulosohjauk käytäntöjä sekä saattaa säännökset vastaamaan perustuslain vaatimuksia.

Esityksessä ehdotetaan otettavaksi lakiin perussäännökset tutkimuskeskuksen tehtävistä, johtamisesta, toimivallan jaosta ja ratkaisuvallan käytöstä. Ehdotuksen tavoitteena on selkeyttää tutkimuskeskuksen johtokunnan roolia ja tehtäviä suhteessa työ- ja elinkeinoministeriöön ja tutkimuskeskuksen operatiiviseen johtoon. Ehdotuksella täsmennetään toimivallanjakoa tutkimuskeskuksen johtokunnan ja pääjohtajan välillä sekä määritellään asetuksenantovaltuudet tarkemmin perustuslain vaatimusten mukaisesti. Uudistuksessa otetaan huomioon tutkimuskeskuksen asema kansallisessa innovaatiojärjestelmässä ja kansainvälisessä tutkimusyhteisössä.

Uudistus selkeyttäisi tutkimuskeskuksen tulosohjausta ja johtamista täsmentämällä johtokunnan ja pääjohtajan välistä toimivallanjakoa. Esitys selkeyttäisi johtokunnan roolia itsenäisenä toimielimenä ja pääjohtajan roolia viraston operatiivisena johtajana. Pääjohtaja olisi edelleen johtokunnan ohella tulosvastuussa tutkimuskeskuksen toiminnasta ja vastaisi strategisesta päätöksenteosta johtokunnan päätösten esittelijänä.

Ehdotus parantaisi johtokunnan riippumattomuutta mahdollisissa intressiristiriitatilanteissa, kun pääjohtaja ja henkilöstön edustaja eivät ole johtokunnan jäseniä. Ehdotus vahvistaisi myös johtokunnan mahdollisuuksia huolehtia sisäisestä valvonnasta.

2.2 Keskeiset ehdotukset

Ehdotettavalla lailla kumottaisiin voimassa oleva laki valtion teknillisestä tutkimuskeskuksesta (144/1972). Esityksellä ehdotetaan muutettavan tutkimuskeskuksen nimi sellaiseen muotoon, jolla mahdollistetaan VTT -lyhenteen näkyminen sen virallisessa nimesä, koska VTT on tutkimuskeskuksen nimestä vakiintunut lyhenne ja maailmanlaajuisesti tunnettu brändi. Lisäksi se on rekisteröity tavaramerkki Suomessa, Euroopassa ja Japanissa.

Tutkimuskeskusta koskevaan lakiin ehdotetaan otettavaksi säännökset tutkimuskeskuksen roolista ja ratkaisuvallan käytöstä. Perustuslain 119 §:n 2 momentin mukaan valtionhallinnon toimielinten yleisistä perusteista on säädettävä lailla, jos niiden tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä. Vaikkei tutkimuskeskus käytäkään julkista valtaa, on sen yleisistä perusteista tarpeen säätää lain tasolla, koska se on merkittävä virasto valtion organisaatiossa. Perustuslain perusteluissa (HE 1/1998) todetaan yleisillä perusteilla tarkoitettavan lähinnä yksikön nimeä, toimialaa sekä pääasiallisia tehtäviä ja toimivaltaa. Viraston johtamista ja ratkaisuvallan käyttöä koskevat perusratkaisut liittyvät kiinteästi viraston toimivaltuuksiin. On asianmukaista ja perusteltua, että myös näistä seikoista säädetään lailla. Tämän vuoksi ehdotetaan, että lakiin otettaisiin säännökset, jotka koskevat johtamista ja ratkaisuvallan käyttämistä sekä organisoimisen perusteita. Tutkimuskeskuksen johtokuntaa koskevat säännökset säilyisivät vastaavina kuin ne ovat asetuksessa 1071/2009, mutta niistä säädettäisiin laissa.

Asetuksenantovaltuutus ehdotetaan täsmennettäväksi perustuslain 80 §:n mukaisesti siten, että valtuussäännöksissä ilmenisi riittävän täsmällisesti ja tarkkarajaisesti mistä seikoista asetuksella on tarkoitus säätää. Lakiin otettaisiin myös nimenomaiset säännökset tutkimuskeskuksen työjärjestyksen antamisesta.

Tutkimuskeskukselle on teknologian kaupallistamiseksi ja kehitysyhtiöiden toimintaan osallistumiseksi vuodesta 2005 lähtien annettu valtion talousarviossa valtuus sijoittaa sille myönnettyä määrärahaa yrityksiin ja muihin rajoitetun vastuun yhteisöihin. Tut-

kimuskeskus on saanut käyttää sijoituksena myös omistamiaan immateriaalioikeuksia kuten keksintöjä, patenteja ja oikeuksia tietokoneohjelmiin sekä tutkimuslaitteistoja ja muuta käyttöomaisuutta. Valtuus on muodostunut luonteeltaan pysyväksi, minkä vuoksi se on syytä ottaa myös tutkimuskeskusta koskevaan lakiin.

Työ- ja elinkeinoministeriössä on päädytty käyttämään yhtenäisesti virastojen ja laitosten hallituksista ja johtokunnista nimitystä johtokunta. Tästä syystä tutkimuskeskuksen hallituksesta käytettäisiin jatkossa nimitystä johtokunta.

3 Esityksen vaikutukset

Esityksellä ehdotetaan muutettavan tutkimuskeskuksen hallintoa sääntelevää lakia. Esityksellä ei ehdoteta tehtävän muutoksia tutkimuskeskuksen organisaatioon, vaan suurimmat muutokset on jo toteutettu ja ne ovat jo voimassa. Esityksellä ei voida siten katsoa olevan merkittäviä taloudellisia tai yhteiskunnallisia vaikutuksia taikka viranomaisten toimintaan tai ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia, koska kyseessä on lähinnä lainsäädäntötekniinen ja ohjausta selkeyttävä uudistus.

Hallituksen jäsenille on maksettu työ- ja elinkeinoministeriön vahvistamat palkkiot, mihin ei tehdä muutoksia tällä esityksellä. Ehdotuksella ei siten voida katsoa olevan vaikutuksia valtion, yritysten tai yksityisten talouteen.

Tutkimuskeskuksen hallinnollisten palvelujen myyminen markkinahintaan hallinnoimilleen osakeyhtiöille voi teoreettisesti ajateltuna vaikuttaa yritysten väliseen kilpailuun. Käytännössä tutkimuskeskus ei levittäydy uudelle alalle, jolla on jo toimivat markkinat, vaan tarjoaa käytännöllisistä syistä hallinnollisia palvelujaan hallinnoimilleen valtion omistamille osakeyhtiöille, mikä on konsernimaisen hallintorakenteen vuoksi välttämätöntä. Koska palvelujen hinta määräytyy markkinaehtoisesti, eivät teoreettiset kilpailua vääristävät vaikutukset voi realisoitua, eikä kilpailuneutraliteettia näin ollen loukata.

4 Asian valmistelu

Laki on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä. Ehdotuksesta on saatu lausunnot oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, opetusministeriöltä, Valtion teknilliseltä tut-

kimuskeskukselta ja Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen henkilöstöjärjestöiltä. Saadut lausunnot on otettu huomioon tässä esityksessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki Teknologian tutkimuskeskus VTT:stä

1 §. Organisaatorinen asema. Pykälässä todetaan tutkimuskeskuksen kuuluvan työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan. Samalla todetaan tutkimuskeskuksen puolueettomuus ja riippumaton asema. Vaikka tutkimuskeskuksen puolueettomuus ja riippumattomuus onkin valtiokontekstissa itsestään selvä asia, tarve asian selkeään ilmaisuun on tullut erityisesti asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden taholta. Tutkimuskeskus joutuu ajoittain esittämään perusteluja puolueettomuudesta ja riippumattomuudesta kansainvälisillä markkinoilla toimiville yrityksille ja tutkimuskumppaneille, joten on selkeintä, että asia todettaisiin laissa.

Pykälässä todettaisiin myös tutkimuskeskuksen voittoa tavoittelematon asema, koska EU:n valtiontukisäännöt edellyttävät joissakin rahoitustilanteissa, että saajaorganisaatio ei tavoittele taloudellista voittoa.

2 §. Toiminnan tavoite. Tutkimuskeskuksen toiminnan tavoitteesta säädettäisiin 2 §:ssä. Tutkimuskeskuksen tavoitteena on luoda tietoa ja osaamista sekä kehittää ja ylläpitää korkean teknologian osaamista sellaisilla alueilla, joissa voidaan saada paras hyöty elinkeinoelämälle ja yhteiskunnalle. Tutkimuskeskus tukee osaltaan innovaatiopoliitiikan suunnittelua ja toimeenpanoa.

3 §. Tehtävät. Pykälässä säädettäisiin yleisellä tasolla tutkimuskeskuksen tehtävistä, joilla se pyrkii saavuttamaan edellisessä pykälässä säädetyt tavoitteet. Pykälässä määriteltäisiin, että työ- ja elinkeinoministeriö voi tulosohjauksen kautta antaa tutkimuskeskukselle tehtäviä.

Pykälän 1 momentin mukaan tutkimuskeskuksen tehtävänä olisi suorittaa tutkimusta ja maksullista palvelutoimintaa, kaupallistaa tutkimustuloksia, tuottaa asiantuntijapalveluita sekä suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointia.

Tutkimuskeskus tukee toiminnallaan ja asiantuntemuksellaan kansallisen innovaatioympäristön kehittämistä. Tutkimuskeskus hyödyntää toiminnassaan eurooppalaisia ja muita kansainvälisiä tutkimusyhteistyön rakenteita sekä suorittaa maksullisia palveluja myös ulkomaisille asiakkaille.

Ennakointitoiminta on keskeinen tehtävä, jonka avulla voidaan kohdentaa tutkimusta kulloinkin yhteiskunnan ja elinkeinoelämän kannalta parhaaseen suuntaan. Huippuosamista ei ole mahdollista saavuttaa ilman tiivistä kansainvälistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä koti- ja ulkomaisten tutkimusorganisaatioiden kanssa. Tiivis toimeksiantotutkimusyhteistyö yritysten kanssa takaa sen, että tutkimus suuntautuu elinkeinoelämälle keskeisiin kohteisiin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että osasta tutkimuskeskukselle määritetyistä tehtävistä se voi huolehtia hallinnoimalla asianomaista tehtävää suorittavaa osakeyhtiötä ja vastaamalla sen omistajaohjauksesta. Omistajaohjauksessa on noudatettava valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetun lain (1368/2007) säännöksiä.

Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen asiantuntijapalvelujen yhtiöittämisestä annetulla lailla (849/2009) ja Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen osakkuusyritysten kehittämiseen ja hallinnointiin liittyvien toimintojen yhtiöittämisestä annetulla lailla (850/2009) osa tutkimuskeskuksen tehtävistä on siirretty tutkimuskeskuksen hallinnoimien valtion omistamien osakeyhtiöiden hoidettaviksi, joiden omistajaohjauksesta tutkimuskeskus

vastaa. Yhteisrahoitteisen tutkimuksen tulosten kaupallistaminen ja vaatimustenmukaisuuden arviointi, kuten testaus, tarkastus, kalibrointi ja varmentaminen, ovat innovaatioprosessin kiinteitä osia. On tärkeätä pitää nämä edelleen osana konsernimaista VTT-kokonaisuutta. Säännöksellä ei kuitenkaan luotaisi tutkimuskeskukselle subjektiivista oikeutta siirtää tehtäviään perustettavalle osakeyhtiölle, vaan jokaisesta uudesta tehtävien siirrosta yhtiössä suoritettavaksi on tehtävä päätös säädetyn menettelyn mukaisesti.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tutkimuskeskuksen tehtäviksi myös muut teknologiseen tutkimukseen ja innovaatiotoimintaan liittyvät tehtävät, jotka työ- ja elinkeinoministeriö antaa sille tulosohjauksessaan tai jotka sille erikseen säädetään valtioneuvoston asetuksella.

4 §. Pääjohtaja. Pykälässä säädettäisiin tutkimuskeskuksen johtamisesta ja pääjohtajaa koskevista asioista. Tutkimuskeskuksen operatiivisesta johtamisesta vastaa pääjohtaja. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi pääjohtajan nimittämisestä sekä pääjohtajan tehtävistä ja toimivaltuuksista. Pääjohtaja ratkaisee kaikki tutkimuskeskuksessa ratkaistavat asiat, ellei niistä ole muualla erikseen säädetty. Tällaisia säännöksiä on lakiehdotuksen 6 §:ssä, jossa säädetään tutkimuskeskuksen johtokunnan tehtävistä. Työ- ja elinkeinoministeriö tekee tulosopimuksen viraston virkamiesjohdon ja johtokunnan kanssa. Ministeriö myös seuraa ja keskustelelee viraston johdon kanssa säännöllisesti tulossopimuksen toteutumisesta. Pääjohtaja päättää tutkimuskeskuksen työjärjestyksestä ja muista sisäisistä määräyksistä, toimintaorganisaatiosta ja ratkaisuvallan käyttämisestä tutkimuskeskuksessa. Näin virkamiesjohdolla on vastuu tutkimuskeskuksen toiminnasta, mutta tutkimuskeskuksen toimintapolitiikasta päättää viime kädessä tutkimuskeskuksen johtokunta.

5 §. Johtokunta. Tutkimuskeskuksen ylintä johtamista varten on asetettu pääjohtajan rinnalle ja strategisen johtamisen tueksi johtokunta. Tällä hetkellä hallituksesta ja sen tehtävistä on säädetty asetuksella. Johtokunnan pääasiallisista tehtävistä on tarkoituksenmukaista säätää lain tasolla, koska kyse on vaikutukseltaan merkittävistä asioista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tutkimuskeskuksen johtokunnan nimittämisestä, kokoonpanosta ja toimikauden kestosta. Säännöksen mukaan pääjohtaja ei toimisi tutkimuskeskuksen johtokunnan jäsenenä, vaan johtokunnassa ratkaistavien asioiden esittelijänä. Hän olisi kuitenkin edelleen johtokunnan ohella tulosvastuussa tutkimuskeskuksen toiminnasta. Henkilöstön edustajalla olisi läsnäolo- ja puheoikeus johtokunnan kokouksissa lukuun ottamatta nimitysasioita. Tällä varmistetaan tarvittava tiedonkulku viraston henkilöstön ja johtokunnan välillä, mutta samalla varmistetaan, että henkilöstön edustajalle ei tule vastuuta johtokunnan tekemistä päätöksistä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin johtokunnan päätöksenteosta ja asioiden ratkaisemisesta johtokunnassa.

6 §. Johtokunnan tehtävät Pykälässä säädettäisiin tutkimuskeskuksen johtokunnan roolista ja yleisistä tehtävistä. Säännöksen tarkoituksena on selkeyttää johtokunnan roolia tutkimuskeskuksen operatiivisen johdon tukena. Tutkimuskeskuksen johtokunnan tehtäviin kuuluu päättää yleisistä toimintalinjoista kuten strategiasta sekä vaikuttavuus- ja muista tavoitteista ottaen huomioon työ- ja elinkeinoministeriön kanssa vuosittain sovitut tavoitteet. Tutkimuskeskuksen johtokunta päättää valtion talousarviomäärärahan suuntaamisesta ja tutkimuskeskuksen hallinnoimien osakeyhtiöiden omistajaohjauksesta. Koska nämä tehtävät ovat valtion budjetin kannalta merkityksellisiä, ehdotetaan että johtokunnan tehtävistä säädettäisiin lain tasolla, vaikkei se olekaan sellaista julkisen vallan käyttöä, josta olisi perustuslain mukaan säädettävä lain tasolla.

Pykälän 3 momentin mukaan johtokunnan tehtävistä ja päätösvallasta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

7 §. Tutkimuskeskuksen hallinnoimat yhtiöt. Pykälässä säädettäisiin valtuutus tutkimuskeskukselle sijoittaa toimintamäärärahaa, immateriaalioikeuksia ja käyttöomaisuutta tutkimuskeskuksen teknologiaan perustuviin yrityksiin ja kehitysyhtiöihin sekä tutkimuskeskuksen hallinnoimiin osakeyhtiöihin ja valtion osakkuusyhtiöihin. Toimintamäärärahan sijoittaminen voisi

tapahtua valtion talousarviossa annetun valtuuden rajoissa.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin tutkimuskeskuksen mahdollisuudesta tuottaa markkinahintaista korvausta vastaan hallinnollisia tukipalveluja hallinnoimilleen osakeyhtiöille. Selvittääkseen kulloinkin markkinoilla vallitsevan hintatason, tutkimuskeskus käyttää apunaan ulkopuolista asiantuntemusta. Kun tutkimuskeskukselle kuuluvia tehtäviä siirrettiin hoidettavaksi sen hallinnoimisessa osakeyhtiöissä, oli tarkoituksena muodostaa tutkimuskeskukselle konsernimainen organisaatorakenne. Tutkimuskeskuksen keskitetty hallinnollisten tukipalvelujen tuottaminen hallinnoimilleen osakeyhtiöille on kokonaistaloudellisestiärkevin ratkaisu konsernihallintomallissa sekä välttämätöntä tehokkaan johtamisen ja tuloksellisuuden seurannan näkökulmasta. Tutkimuskeskuksessa on jo käytössä järjestelmä, joka mahdollistaa toiminnan läpinäkyvyyden ja turvaa koko konsernissa käytettävien toimintatapojen yhtenäisyyden. Tutkimuskeskuksen hallinnoimien osakeyhtiöiden raportointi ja toiminnanohjaus on näin mahdollista tehdä samalla työvälineellä. Nykyisin käytössä olevalla järjestelmällä toiminnot eriytetään siten, etteivät vapailta markkinoilla toimivat tutkimuskeskuksen hallinnoimat osakeyhtiöt saa tietoonsa sellaisia tietoja tutkimuskeskuksen asiakkuuksista, joka asettaisi ne kilpailuoikeudellisesti edullisempaan asemaan muihin vastaavia palveluja tuottaviin yrityksiin nähden.

8 §. Oikeus ottaa vastaan lahjoituksia. Pykälä on samansisältöinen kuin vastaava säännös nykyisessä laissa.

Valtion virastojen mahdollisuudesta ottaa vastaan lahjoituksia tai testamentteja sekä niiden käyttämisestä säädetään valtion talousarviosta annetussa laissa (423/1988, muut. 1096/2009) ja sen nojalla annetulla asetuksella (1243/1992, muut. 1786/2009). Kyseisiä säännöksiä noudatetaan myös tutkimuskeskuksen osalta, mutta selkeyden takia säännös ehdotetaan otettavaksi tutkimuskeskusta koskevaan lakiin.

9 §. Edunvalvonta. Pykälässä säädettäisiin valtion edustamisesta ja puhevallan käyttämisestä. Tutkimuskeskus edustaisi valtiota ja

valvoisi valtion etuja ja oikeuksia, jollei muualla toisin säädettäisi.

10 §. Tarkemmat säännökset. Pykälässä säädettäisiin asetuksenantovaltuutus. Valtioneuvoston asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset tutkimuskeskuksen organisaatiosta, sen johtamisesta, sijaisuuksista ja pääjohtajan kelpoisuusvaatimuksista.

11 §. Voimaantulo. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Samalla kumottaisiin valtion teknillisestä tutkimuskeskuksesta annettu laki 144/1972.

Toimikaudeksi 1.1.2010–31.12.2012 asetettu tutkimuskeskuksen hallitus on asetettu sellaista säännösten nojalla, jotka asiallisesti vastaavat tämän lain säännöksiä. Tämän takia nykyinen hallitus jatkaa toimintaansa keskeytyksettä asetetun toimikautensa loppuun asti, mutta sen nimi muuttuu tämän lain voimaan tulleessa johtokunnaksi. Muutoin tämän lain säännöksillä ei ole vaikutusta nykyisen hallituksen toimintaan.

1.2 Laki patenttilain 67 §:n muuttamisesta

Koska tutkimuskeskuksen nimi ehdotetaan muutettavaksi, ehdotetaan patenttilaista (550/1967) muutettavan 67 §, koska kyseisessä pykälässä tutkimuskeskus mainitaan nimeltä. Kyseessä on tekninen muutos, koska muita muutoksia patenttilakiin ei ehdoteta.

Patenttilain 67 §:ssä tutkimuskeskus on mainittu lausunnonantajana. Käräjäoikeuden on hankittava tutkimuskeskukset lausunto ennen kuin se määrää asiantuntijat patenttilain 65 §:n mukaisten asioiden käsittelyä varten.

1.3 Laki geenitekniikkalain 6 §:n muuttamisesta

Koska tutkimuskeskuksen nimi ehdotetaan muutettavaksi, ehdotetaan samalla muutettavan myös geenitekniikkalain (377/1995) 6 §, jossa viitataan tutkimuskeskukseen nimeltä. Geenitekniikkalakiin ei ehdoteta muita muutoksia, joten kyse on teknisestä muutoksesta.

Geenitekniikkalain 6 §:n 2 momentissa säädetään geenitekniikan asiantuntijaviranomaisista ja -laitoksista omilla toimialoillaan. Pykälän 2 momentin mukaan tutkimuskeskus

toimii geenitekniikan asiantuntijaviranomaisena omalla toimialallaan.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Esityksen liitteenä on luonnos valtioneuvoston asetukseksi Teknologian tutkimuskeskus VTT:stä, joka on tarkoitus antaa mahdollisimman pian. Valtioneuvoston asetuksella Teknologian tutkimuskeskus VTT:stä säädettäisiin tarkemmin tutkimuskeskuksen tehtävistä, organisaatiosta ja henkilöstöstä, johtokunnan päätösvallasta, johtokunnan jäsenten palkkioista, pääjohtajan päätösvallan siirtämisestä, kelpoisuusvaatimuksista pääjohtajan virkaan ja sijaisten määrittämisestä.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan syksyllä 2010.

4 Suhde perustuslakiin ja säättämisyjärjestys

Valtion virastoja koskee erityisesti perustuslain 119 §. Kyseisen säännöksen 2 mo-

mentin mukaan valtionhallinnon toimielinten yleisistä perusteista on säädettävä lailla, jos niiden tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä, mutta muutoin valtionhallinnon yksiköistä voidaan säätää asetuksella. Tutkimuskeskuksen tehtäviin ei kuulu sellaisia tehtäviä tai päätöksiä, joiden vaikutukset ulottuisivat yksityisiin oikeussubjekteihin, joten voidaan katsoa, että tutkimuskeskuksen tehtäviin ei liity julkisen vallan käyttöä. Perustuslain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 1/1998 vp) perusteluissa todetaan, että merkittävistä valtionhallinnon järjestelyistä olisi kuitenkin asianmukaista säätää aina lailla. Valtion teknillinen tutkimuskeskus on vaikutuksiltaan merkittävä valtion tutkimuskeskus, joka vaikuttaa yhteiskuntaan ja sen teknologiseen kehitykseen laajalaisesti ja merkittävällä tavalla. Tästä syystä on asianmukaista säätää sen perusteista lailla, vaikka sen tehtäviin ei kuulu julkisen vallan käyttöä.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**Teknologian tutkimuskeskus VTT:stä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Organisatorinen asema

Teknologian tutkimuskeskus VTT on työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan kuuluva virasto. Tutkimuskeskus on puolueeton ja voittoa tavoittelematon asiantuntijaorganisaatio, joka toimii asiakkaisiinsa nähden riippumattomasti.

2 §

Toiminnan tavoite

Tutkimuskeskuksen toiminnan tavoitteena on luoda kansainvälisesti korkeatasoista tieteellistä ja teknistaloudellista tietoa ja osaamista sekä tuottaa teknologiaa ja innovaatioita elinkeinoelämän ja muun yhteiskunnan tarpeisiin. Toiminnallaan tutkimuskeskus edistää yritysten teknologista ja taloudellista kilpailukykyä ja tukee yhteiskuntapolitiikan suunnittelua ja toimeenpanoa.

3 §

Tehtävät

Tutkimuskeskuksen tehtävänä on:

- 1) suorittaa tutkimusta ja maksullista palvelutoimintaa eri teknologia- ja toimialoilla;
- 2) kaupallistaa tutkimustuloksia;
- 3) tuottaa teknologian kehittämiseen ja hyödyntämiseen liittyviä asiantuntijapalveluita;

4) suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointia.

Tutkimuskeskus voi huolehtia osasta sille määritetyistä tehtävistä hallinnoimalla asianomaista tehtävää suorittavaa osakeyhtiötä ja vastaamalla sen omistajaohjauksesta siten kuin valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetun lain (1368/2007) 6 §:ssä säädetään.

Tutkimuskeskus suorittaa lisäksi muut teknologiseen tutkimukseen ja innovaatiotoimintaan liittyvät tehtävät, jotka työ- ja elinkeinoministeriö sille tulosohjauksessa antaa tai jotka sille erikseen valtioneuvoston asetuksella säädetään.

4 §

Pääjohtaja

Tutkimuskeskusta johtaa pääjohtaja, jonka nimittää valtioneuvosto. Pääjohtaja johtaa, valvoo ja kehittää tutkimuskeskuksen toimintaa ja vastaa toiminnan tuloksellisuudesta ja tavoitteiden saavuttamisesta työ- ja elinkeinoministeriölle ja tutkimuskeskuksen johtokunnalle.

Pääjohtaja ratkaisee tutkimuskeskuksessa ratkaistavat asiat, joista ei ole erikseen säädetty.

Pääjohtaja vahvistaa työjärjestyksen. Työjärjestyksellä voidaan siirtää pääjohtajan ratkaisovaltaa tutkimuskeskukseen palvelussuhteessa olevalle muulle henkilölle.

Pääjohtaja voi ottaa yksittäistapauksessa ratkaistavakseen asian, joka muutoin olisi

muun tutkimuskeskukseen palvelussuhteessa olevan henkilön ratkaistava.

5 §

Johtokunta

Tutkimuskeskuksella on johtokunta, joka tukee tutkimuskeskuksen johtamista strategisella tasolla.

Valtioneuvosto nimittää johtokunnan jäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Johtokuntaan kuuluu vähintään viisi ja enintään seitsemän jäsentä, joista yksi edustaa työ- ja elinkeinoministeriötä. Valtioneuvosto määrää johtokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Johtokunnan jäseneksi ei voida valita sitä, joka on palvelussuhteessa tutkimuskeskukseen. Henkilöstön keskuudestaan valitsemalla edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus johtokunnan kokouksissa lukuun ottamatta nimitysasioita.

Johtokunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään puolet muista jäsenistä on läsnä. Johtokunta ratkaisee asiat pääjohtajan esittelystä yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan päätökseksi tulee puheenjohtajan kannattama mielipide.

6 §

Johtokunnan tehtävät

Johtokunta ohjaa, seuraa ja valvoo tutkimuskeskuksen toimintaa. Johtokunta päättää tutkimuskeskuksen yleisistä toimintalinjoista ja tutkimuskeskukselle osoitetun valtion talousarviomäärärahan suuntaamisesta työ- ja elinkeinoministeriön kanssa sovittujen tulostavoitteiden mukaisesti. Johtokunta hyväksyy pääjohtajan ohella tutkimuskeskuksen puolesta työ- ja elinkeinoministeriön kanssa tehtävän tulossopimuksen.

Johtokunta päättää valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetussa laissa tarkoitettujen tutkimuskeskuksen hallinnoimien osakeyhtiöiden omistajaohjauksesta.

Johtokunnan tehtävistä ja päätösvallasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

7 §

Tutkimuskeskuksen hallinnoimat yhtiöt

Tutkimuskeskus voi suoraan tai hallinnoimansa osakeyhtiön kautta sijoittaa tutkimuskeskuksen toimintamäärärahaa valtion talousarviossa annetun valtuuden rajoissa yrityksiin ja muihin rajoitetun vastuun yhteisöihin, jotka:

- 1) perustetaan tutkimusta tai teknologian kaupallistamista edistävää yhteistyötä varten;
- 2) perustetaan teknologian kaupallista hyödyntämistä varten;
- 3) perustetaan tutkimuskeskuksen ulkomaille tapahtuvan toiminnan järjestämiseksi; tai
- 4) ottavat vastaan tutkimuskeskuksesta siirrettäviä toimintoja.

Tutkimuskeskus saa käyttää 1 momentissa tarkoitettuna sijoituksena myös omistamiaan aineettomia oikeuksia sekä tutkimuslaitteistoja ja muuta käyttöomaisuutta.

Tutkimuskeskus voi hallinnoimansa osakeyhtiön kautta tehdä 1 momentin mukaisen sijoituksen myös ulkomaille rekisteröityyn yhtiöön tai yhteisöön.

Tutkimuskeskus voi tuottaa hallinnoimilleen osakeyhtiöille hallinnollisia tukipalveluja markkinahintaista korvausta vastaan.

8 §

Oikeus ottaa vastaan lahjoituksia

Tutkimuskeskuksella on oikeus ottaa vastaan lahjoituksia toimintaansa varten.

9 §

Edunvalvonta

Tutkimuskeskus kantaa ja vastaa valtion puolesta sekä valvoo tuomioistuimissa ja vi-rastoissa valtion etua ja oikeutta kaikissa tutkimuskeskukselle kuuluvissa asioissa, jollei muualla toisin säädetä.

10 §

Tarkemmat säännökset

Tutkimuskeskuksen organisaatiosta ja henkilöstöstä, johtamisesta, johtokunnan jäsenille maksettavista palkkioista, henkilöstön sijaisuuksista ja pääjohtajan kelpoisuusvaatimuksista annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

11 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan valtion teknillisestä tutkimuskeskuksesta 11 päivänä helmikuuta 1972 annettu laki (144/1972).

Teknologian tutkimuskeskus VTT jatkaa Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen toimintaa.

Ennen tämän lain voimaantuloa asetettuun hallitukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Toimielimen nimi muuttuu kuitenkin tämän lain tultua voimaan hallituksesta johtokunnaksi.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**patenttilain 67 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan patenttilain (550/1967) 67 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 243/1997, seuraavasti:

67 §

Käräjäoikeus määrää kalenterivuodeksi kerrallaan tarpeellisen määrän 66 §:ssä tarkoitettuja asiantuntijoita. Ennen määräyksen antamista oikeuden on hankittava Teknologian tutkimuskeskus VTT:n lausunto. Ilman

laillista syytä ei saa kieltäytyä ottamasta vastaan edellä mainittua tehtävää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki**geenitekniikkalain 6 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan geenitekniikkalain (377/1995) 6 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 782/2009, seuraavasti:

6 §

Asiantuntijaviranomaiset ja -laitokset

Geenitekniikan asiantuntijaviranomaisina ja -laitoksina toimivat omilla toimialoillaan Elintarviketurvallisuusvirasto, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus, Maa- ja elintarviketa-

loudentutkimuskeskus, Metsäntutkimuslaitos, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Suomen ympäristökeskus, Työterveyslaitos ja Teknologian tutkimuskeskus VTT.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 4 päivänä kesäkuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Elinkeinoministeri *Mauri Pekkarinen*

*Liitteet**Rinnakkaistekstit***2.****Laki****patenttilain 67 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti,
muutetaan patenttilain (550/1967) 67 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 243/1997,
seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

67 §

Käräjäoikeus määrää kalenterivuodeksi kerrallaan tarpeellisen määrän 66 §:ssä tarkoitettuja asiantuntijoita. Ennen määräyksen antamista oikeuden on hankittava valtion teknillisen tutkimuskeskuksen lausunto. Ilman laillista syytä ei saa kieltäytyä ottamasta vastaan edellä mainittua tehtävää.

67 §

Käräjäoikeus määrää kalenterivuodeksi kerrallaan tarpeellisen määrän 66 §:ssä tarkoitettuja asiantuntijoita. Ennen määräyksen antamista oikeuden on hankittava *Teknologian tutkimuskeskus VTT:n* lausunto. Ilman laillista syytä ei saa kieltäytyä ottamasta vastaan edellä mainittua tehtävää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

3.

Laki**geenitekniikkalain 6 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan geenitekniikkalain (377/1995) 6 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 782/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Asiantuntijaviranomaiset ja -laitokset

Asiantuntijaviranomaiset ja -laitokset

Geenitekniikan asiantuntijaviranomaisina ja -laitoksina toimivat omilla toimialoillaan Elintarviketurvallisuusvirasto, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus, Maa- ja elintarviketaloudentutkimuskeskus, Metsäntutkimuslaitos, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Suomen ympäristökeskus, Työterveyslaitos ja Valtion teknillinen tutkimuskeskus.

Geenitekniikan asiantuntijaviranomaisina ja -laitoksina toimivat omilla toimialoillaan Elintarviketurvallisuusvirasto, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus, Maa- ja elintarviketaloudentutkimuskeskus, Metsäntutkimuslaitos, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Suomen ympäristökeskus, Työterveyslaitos ja *Teknologian tutkimuskeskus VTT*.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valtioneuvoston asetus

Teknologian tutkimuskeskus VTT:stä

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty työ- ja elinkeinoministeriön esittelystä, säädetään Teknologian tutkimuskeskus VTT:stä päivänä kuuta 2010 annetun lain (/2010) nojalla:

1 §

Tehtävät

Teknologian tutkimuskeskus VTT:stä annetun lain (.../2010) 3 §:ssä säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi tutkimuskeskus:

1) tekee yhteiskunnan ja elinkeinoelämän kannalta tarpeellista teknillistä ja teknistaloudellista tutkimus- ja kehitystyötä omaraivoisesti, yhteisrahoitteisesti ja toimeksiannosta;

2) edistää toimialansa tutkimusta osallistamalla kansainväliseen yhteistyöhön ja palvelemalla sekä koti- että ulkomaisia asiakkaita;

3) edistää teknologian siirtoa ja kaupallista hyödyntämistä tutkimustoiminnalla, osallistamalla alkavien teknologiayritysten toimintaan ja luovuttamalla omistus- ja käyttöoikeuksia hallussaan olevaan teknologiaan ja ai-neettomaan omaisuuteen;

4) tuottaa vaatimustenmukaisuuden arviointipalveluun liittyvää testausta, tarkastusta, kalibrointia ja varmentamista, sekä asiantuntijakonsultointia käyttäen tätä tarkoitusta varten perustettua tutkimuskeskuksen hallinnoimaa osakeyhtiötä;

5) huolehtii valtion varallisuuden sijoittamisesta teknologian kaupallistamista varten perustettuihin yhtiöihin käyttäen tarkoitusta varten perustettua tutkimuskeskuksen hallinnoimaa osakeyhtiötä;

6) voi perustaa kansainvälisiä toimintojaan varten ulkomaisia toimipisteitä, joita se hallinnoi käyttäen tätä tarkoitusta varten perus-

tettua tutkimuskeskuksen hallinnoimaa osakeyhtiötä;

7) tuottaa tietopalveluja; sekä

8) huolehtii muista tehtävistä, jotka säädetään tai määrätään sen tehtäväksi.

2 §

Organisaatio ja henkilöstö

Tutkimuskeskuksessa on virkasuhteisen pääjohtajan lisäksi työsopimussuhteista henkilöstöä. Tutkimuskeskuksessa voi olla tutkimusprofessoreita. Pääjohtajalla ja tutkimusprofessorilla sekä erityistä tieteellistä pätevyyttä edellyttävissä johtavissa tehtävissä olevilla on professorin arvonimi.

Tutkimuskeskus ja sen hallinnoimat osakeyhtiöt toimivat konsernihallintoperiaatteella.

3 §

Johtokunnan päätösvalta

Johtokunta päättää:

1) tutkimuskeskuksen strategiasta, talousarvioehdotuksesta, toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä tilinpäätöksen ja vuosikertomuksen hyväksymisestä;

2) asiakastyötä, strategista tutkimusta ja teknologian kaupallistamista tukevien neuvottelukuntien asettamisesta ja niiden tehtävistä;

3) talousarviomäärärahan tai muun omaisuuden sijoittamisesta tutkimuskeskuksen

hallinnoimaan osakeyhtiöön tai valtion osakeyhtiöön;

4) sijoituspolitiikkaa ja muita asioita koskevista ohjeista tutkimuskeskuksen hallinnoimalle valtionyhtiölle, joka sijoittaa talousarviomäärärahaa teknologian kaupallistamista varten perustettaviin yrityksiin;

5) johtavista tieteellistä pätevyyttä edellyttävistä tehtävistä, joiden haltijoilla on oikeus käyttää professorin arvonimeä;

6) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaperiaatteista; sekä

7) muista tutkimuskeskuksen kannalta laajakantoisista ja periaatteellisesti merkittävistä asioista, jotka pääjohtaja tai johtokunnan puheenjohtaja haluaa johtokunnan käsiteltäväksi

Lisäksi johtokunta ottaa tehtäviinsä pääjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivat johtamisvastuussa olevat toimihenkilöt. Johtokunta nimittää valtion yhtiöomistuksista ja omistajaohjauksesta annetussa laissa (1368/2007) tarkoitettujen, tutkimuskeskuksen hallinnoimien osakeyhtiöiden valtion osakekantaa edustavat hallituksen jäsenet.

4 §

Johtokunnan jäsenten palkkio

Työ- ja elinkeinoministeriö vahvistaa johtokunnan jäsenten palkkiot.

5 §

Pääjohtajan päätösvallan siirtäminen

Pääjohtaja antaa työjärjestyksessä määräykset tutkimuskeskuksen sisäisestä työnjaosta ja hallinnon järjestämisestä.

6 §

Pääjohtajan kelpoisuusvaatimukset

Pääjohtajalta vaaditaan ylempi korkeakoulututkinto, hyvää perehtyneisyyttä viran tehtävälleen sekä käytännössä osoitettua johtamistaitoa ja johtamiskokemusta.

7 §

Sijaisten määrääminen

Tutkimuskeskuksen johtokunta päättää, ketkä tutkimuskeskuksen johtavissa tehtävissä toimivat ovat kulloinkin pääjohtajan sijaisena.

Muun henkilöstön sijaisista määrätään työjärjestyksessä.

8 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 20 .